

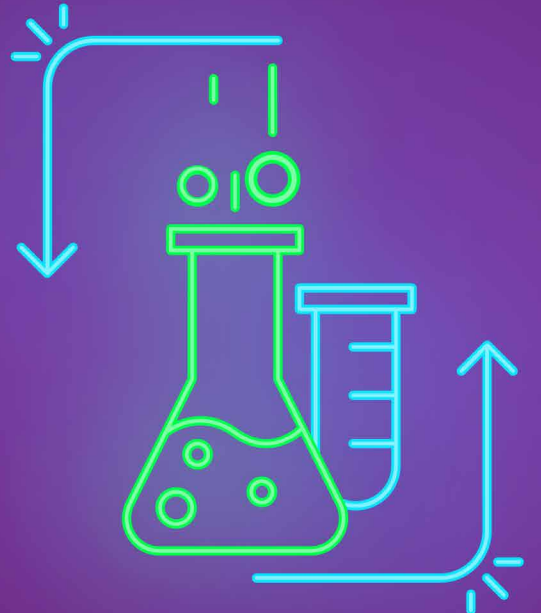
Kimya

Sektörel Bakış

2020

—

kpmg.com.tr

Dünya kimya sektörü

Kimya endüstrisi, ağırlıklı olarak sanayiye hammadde ve ara ürünler imal eden bir sektör. Genel olarak çok geniş bir ürün gamına sahip olan sektör, satışlarının sadece üçte birini doğrudan tüketicilere yönlendiriyor. Bunun haricindeki doğrudan tüketicilere yönelik olan kimya sektörü pazarı ise büyük çoğunlukla ilaç sektöründen oluşuyor. Endüstri, öte yandan farklı üretim kanallarını da beslediğinden ekonominin çarkları içinde giderek büyüyen bir öneme sahip oluyor ve pek çok açıdan öncü bir konumda yer alıyor.

Kimya sektörü, yapısal olarak yüksek katma değerli ürünlere dayanıyor. Bu da sektörün yapısının sermaye ve teknoloji yoğun olması anlamına geliyor. Sektörün bu yapısı, büyük oyuncuların gelişmiş ekonomilerde konuşlanmasına yol açıyor. Yine de sektörün, maliyetlerini optimize etme planlarının parçası olan yatırımlarını, gelişmekte olan ülkelere kaydırma eğiliminde olduğu görülüyor. Bu çabanın, maliyet optimizasyonu dışında, başka nedenleri de dikkat çekiyor. Bunların başında ise lojistik etkenler (hammaddeye yakınlık) ve çevresel etki düzenlemeleri (daha az çevresel baskının olduğu coğrafyalara kayma) geliyor.

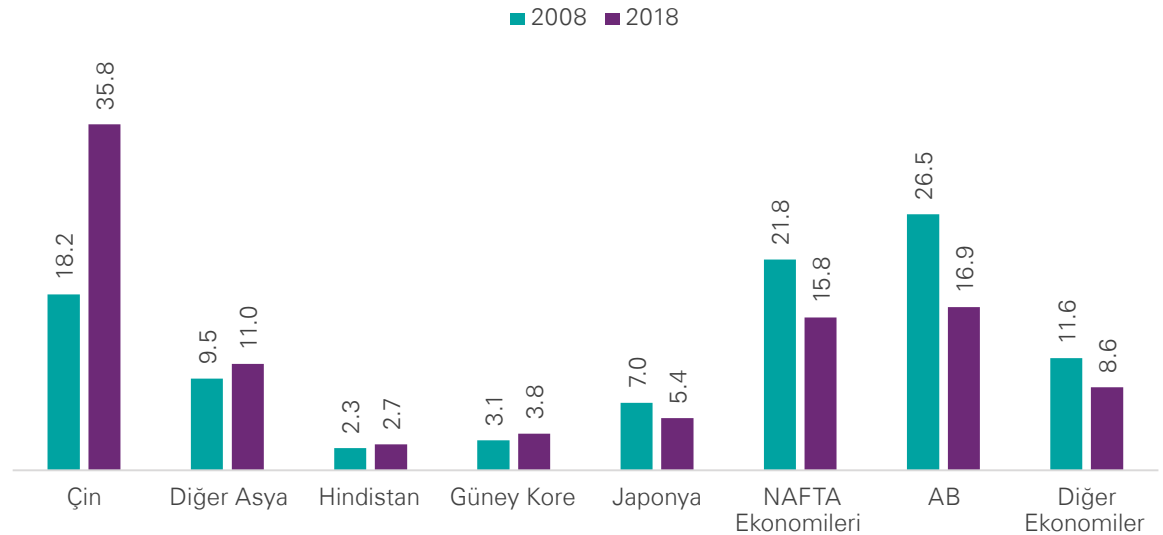
Dünya kimya sektörünün satış gelirleri, 2018 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,5 büyüdü ve 3,347 trilyon ABD Doları seviyesine ulaştı. Bu oran, bir önceki yılın %4,6'lık büyüme oranının altında olsa da küresel büyümenin yavaşlamaya başladığı düşünüldüğünde sonuç şaşırtıcı değil.

Brezilya, Rusya, Hindistan ve Çin (BRIC ülkeleri), bu pastadan %43'lük bir pay aldı. Bu gruba Avrupa Birliği ve ABD de eklendiğinde toplam satışların yaklaşık %75'ine erişiliyor. Kalan %25'lik kısım incelendiğinde ise büyük pay diğer Asya ülkeleri ile Orta Doğu arasında paylaşılıyor.

Satışlara ülke bazında bakıldığında, tahmin edileceği gibi, Çin'in tartışmasız liderliği görülüyor. 2018 yılında 1,2 trilyon ABD Doları satış yapan Çin, küresel pastadan %35,8'lik bir pay alıyor. Çin'in payı geçtiğimiz sene %37,2 seviyesindeydi. Diğer yandan, bugün küresel pazardan tek başına %36 seviyesinde pay alan Çin, 10 yıl önce NAFTA ve Avrupa Birliği ekonomilerinin çok gerisinde, %18,2'lik paya sahipti.

Çin'in domine ettiği sektörde, 2018 yılında Avrupa Birliği ekonomileri %16,9, NAFTA ekonomileri ise %15,8'lik paya sahip. Bunlar dışında, Japonya %5,4, Güney Kore %3,8 ve Hindistan %2,7'lik paylarıyla sektördeki diğer önemli oyuncular olarak öne çıkıyor.

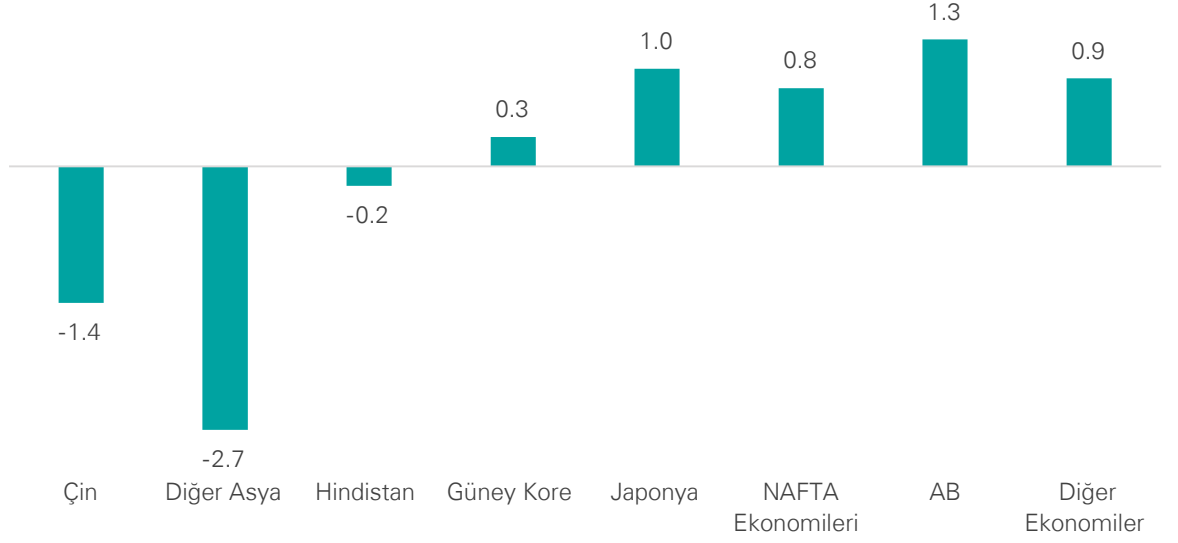
Dünya kimyasal ürün satışlarının bölgesel dağılımı (%)

Kaynak: Cefic, "Facts and Figures 2020"

Bölgelerin 2017-2018 pazar payı değişimleri (%)

Kaynak: Cefic, "Facts and Figures 2020"

Kimya sektörü, petrokimya sanayiine dayandığından, sektör performansı ile hammadde ve enerji fiyatları ciddi oranda paralellik gösterir. Sektör, bu yapısı ile ana küresel değişkenlere hassasiyeti bakımından ayrışır.

2018-2019 dönemi küresel pazara korumacı dış ticaret uygulamaları damga vurdu. Dünya ticaret hacmi düşerken ekonomilerde yavaşlamalar izlendi ve hammadde ile enerji fiyatlarında yer yer oynaklıklar görüldü. 2020 yılında, özellikle ABD ile Çin arasında imzalanan Faz-1 anlaşmanın ardından küresel ticarete daha az gergin bir dönem izlenmesi bekleniyor.

Bu çerçevede, küresel talepte ılımlı bir iyileşme beklentilere dahil oldu. Bu bağlamda, kimya sektörünün geçtiğimiz yakın dönemdeki performansının üzerine çıkması ama orta vadede küresel ekonomideki ivme kaybıyla uyumlu; ancak ılımlı bir büyüme performansı sergilemesi bekleniyor. Sektördeki ana riskler ise rekabet ve çevresel etkilere bağlı olarak gelişebilecek yasal düzenlemeler olarak öne çıkıyor.

Türkiye Pazarı

Türk kimya sektörü

Türk kimya sektörü dendiğinde akla rafine edilmiş petrol ürünleri, kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı, temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı ile kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı geliyor. Bu raporun odağı ise kimya sanayi ile kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı.

Ülkemizde sektörün gelişmesinin önündeki en büyük engellerden biri, doğal kaynakların görece azlığı olarak kabul ediliyor. Yerel imalat tarafındaki bu temel zafiyet, yoğun bir dışa bağımlılığı da beraberinde getiriyor. Bu bağımlılık, bilgi ve teknoloji birikimi gelişmedikçe de maalesef devam edecek. Öte yandan, tüketicileri hedef alan ürünlerin imalatı da hızla geliyor. Nüfusun büyüklüğü bu trendi desteklerken, TL'nin görece düşük değeri ve imalat kapasitesi, ihracat potansiyelini de büyütüyor.

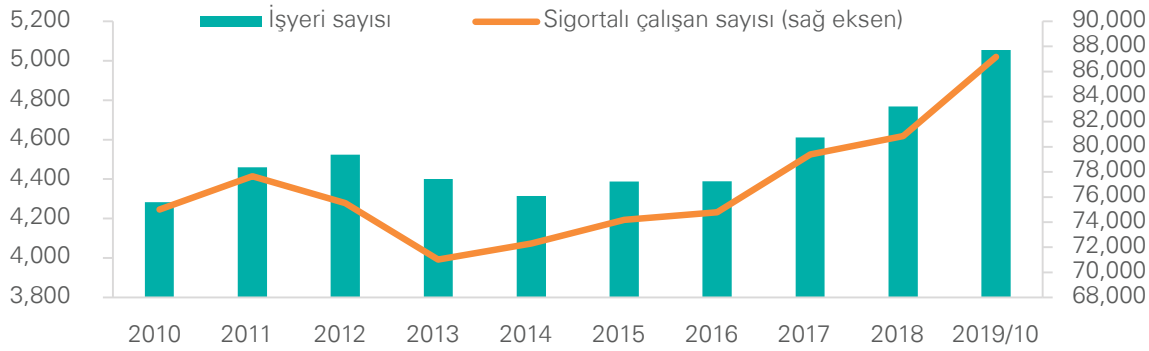
Sektörde, ülkemiz imalatçıları hammadde kapsamında petrokimya, ara mamul niteliğinde boya, sentetik elyaf, gübre, soda gibi mamuller üretiyor. Nihai tüketim malı kanadında ise deterjan ve kozmetik ürünlerin imalatı öne çıkan iki grup.

Türk kimya sanayinde firma sayısı açısından küçük ölçekli firmaların ağırlıkta olması dikkat çekerken, az sayıda büyük ve küresel şirket de faaliyet gösteriyor. Ülkemizde 2019 Ekim sonu itibarıyla faaliyet gösteren 5.054 kimya şirketinin %73'ünün çalışan sayısı 10'dan az. Çalışan sayısı 100'den az olan şirketlerin sayısı ise 4.889. Yani, ülkemizde faaliyet gösteren kimya şirketlerinin %97'si 100'den az çalışanla faaliyet gösteriyor.

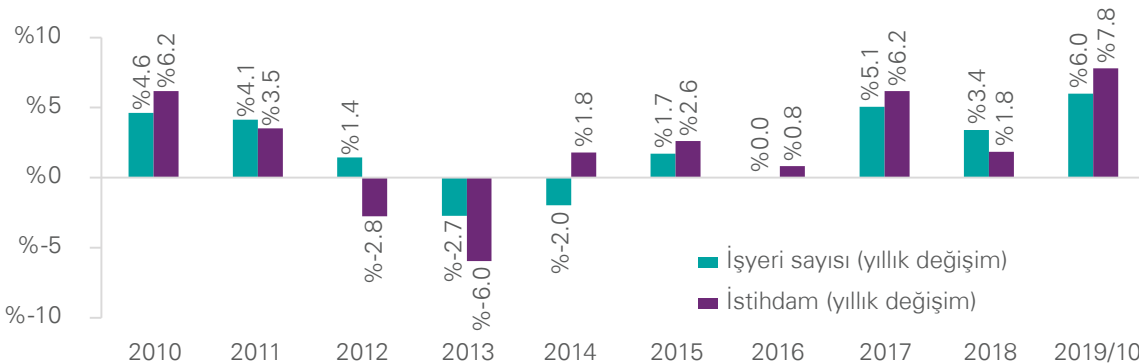
Bu aşırı parçalanmış yapı, yüksek katma değerli üretim için yapılacak büyük çaplı yatırımlar için kötü bir taban oluşturuyor. Küresel devletler mücadele edebilmek adına gereken sermaye birikimi ve finansman ihtiyacı, mevcut yapısıyla Türk kimya sektöründe beklenen atılımın gerçekleşmesini zorlaştırıyor.

Sektöre uluslararası yeni bir oyuncu girmemekle birlikte, 2019 yılında şirket sayısı ilk kez 5.000 sınırını geçti. 2019 yılının ilk on ayında açılan yeni şirket sayısı 286 olurken yaratılan istihdam ise 6.307 oldu. Böylelikle, son yılların en büyük artış oranları izlendi ve açılan şirket sayısında %6,0 sigortalı çalışan sayısında ise %7,8'lik bir artış yaşandı.

Kimyasal ürünlerin imalatında firma ve istihdam sayıları

Kimyasal ürünlerin imalatında firma ve istihdam değişimleri

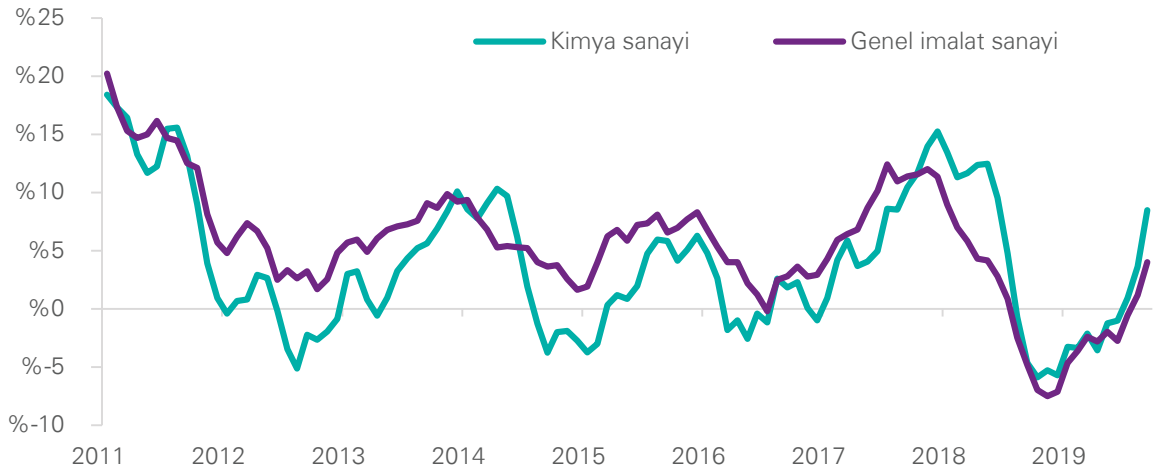
Kaynak: SGK

Üretim ve kapasite kullanım oranı

Pek çok sektörü besleyen ve bu özelliğiyle ekonomik aktivitenin yönü için öncü bir gösterge rolü oynayan kimya sektörü, temel olarak imalat sanayi ile paralel seyrediyor. 2018 – 2019 dönemindeki daralma süreci, sektörün büyüme hızlarında açıkça görülmekle birlikte, yavaşlama genel trendden yaklaşık bir çeyrek geç geldi. 2019 yılının ikinci yarısı ile birlikte toparlanmaya başlayan ekonomik görünüm, sektör için de güçlü bir baz etkisi yarattı.

2018 Eylül – 2019 Ağustos döneminde aylık ortalama %3,4 küçülen kimya sanayi üretim endeksi, 2019 Eylül-Kasım döneminde ortalama %8,5 gibi bir büyümeye imza attı. Bu dönemde genel imalat sanayi endeksi rakamları ise sırasıyla -%4,3 ve %4,0 olarak gerçekleşti. Bu çerçevede, sektörün imalat sanayi genel ortalamasından daha iyi bir direnç ve performans gösterdiğini söylemek mümkün. Sektör üretim endeksi, Kasım ayında %13 gibi bir sıçrama ile 120'yi aştı.

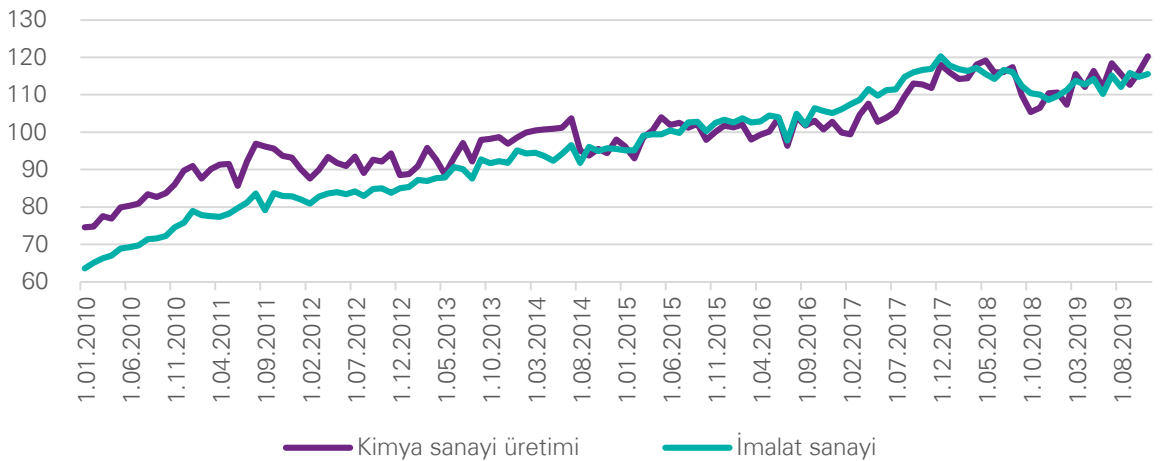
Üretim (3-aylık ortalama yıllık değişim)

Kaynak: TÜİK

Dönemsel dalgalanmaların ötesinde, genel trende bakıldığında ise, trendin yukarı yönlü olduğu görülüyor. Bu da, gelişmekte olan bir ekonomi olan ülkemiz ekonomisi içinde kimya sanayinin hala büyüme trendinde olduğunu ve uzun vadeli potansiyelini ortaya koyuyor.

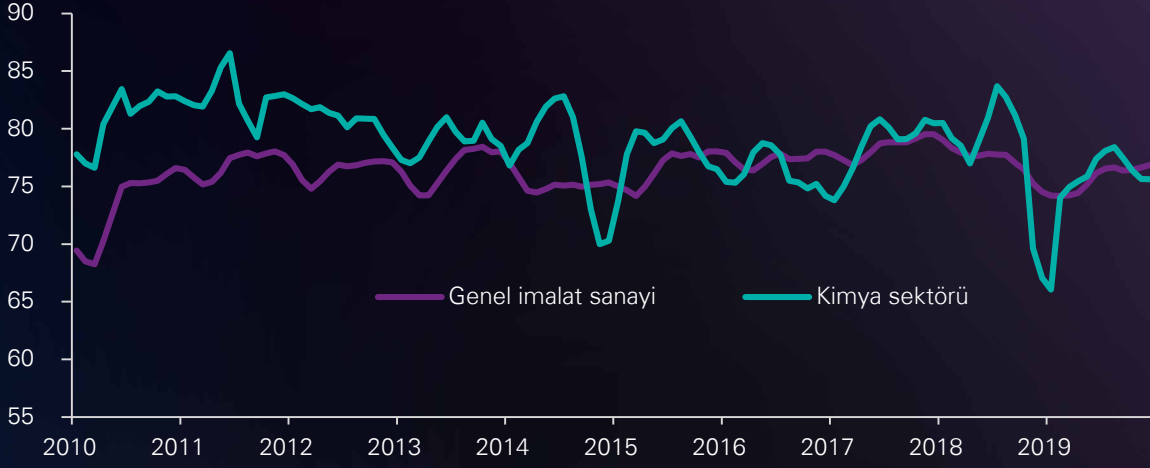
Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış üretim endeksleri

Kaynak: TÜİK

Dalgalı bir seyir izleyen kapasite kullanım oranı, 2018 yılının son döneminde yaşadığı olumsuz ayrışmayı 2019 itibarıyla attı ve genel imalat sanayii ile paralel bir görünüm sergiledi. 2018 yılında ortalama yüzde 76,8 olan kimya sektörü kapasite kullanımını 2019 yılında yüzde 75,9 ile genel imalat sanayinin yüzde 76,4'lük sonucuna yakın gerçekleştirdi.

Kapasite kullanım oranları (3 aylık ortalama)

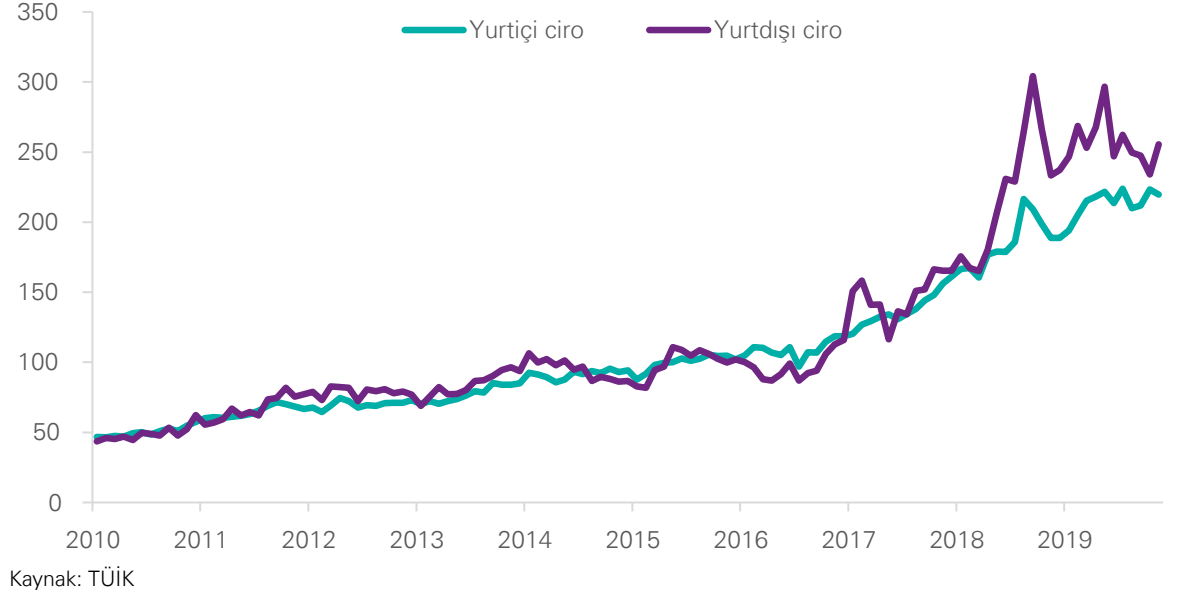
Kaynak: TCMB

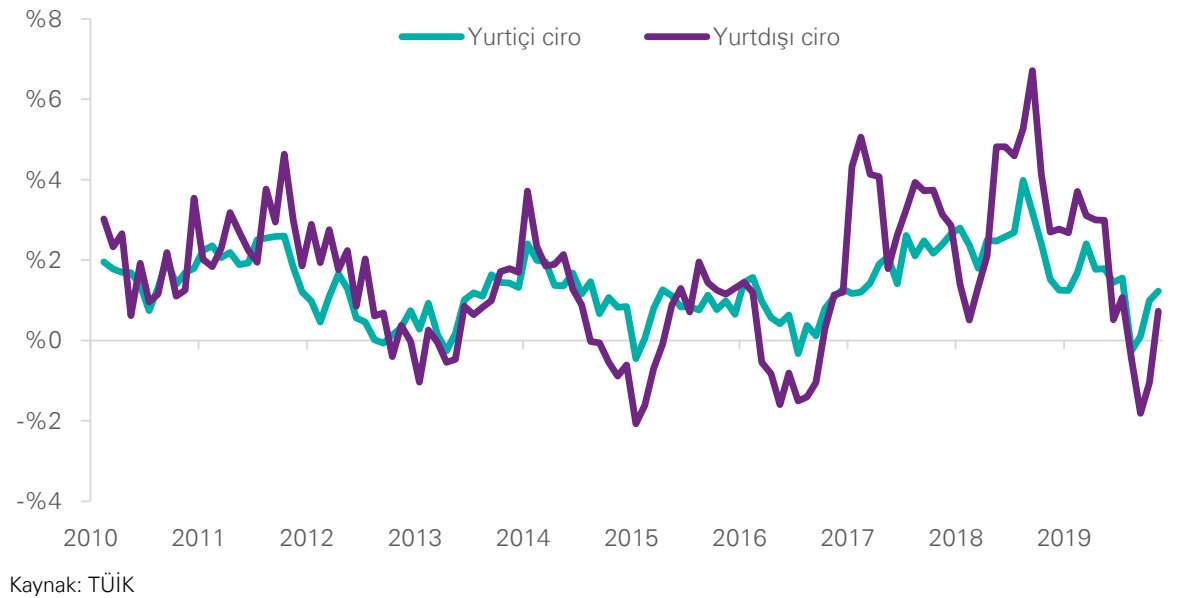
Satış hacmi ve fiyatlar

Kimya sektöründe cirolar, son yıllarda güçlü bir seyir izliyor. Yurt içi ciro endeksi 2017 yılında %36, 2018 yılında %17, 2019 yılında ise %16 artış gösterdi. Yurt dışı ciro endeksi ise sırasıyla %43, %43 ve %8'lik büyümeler kaydetti. Özellikle TL'nin rekabetçi seviyeleri ve bu seviyelerin korunacağı mesajı yurt dışı ciro tarafını ciddi anlamda beslemeye devam edecek gibi görünüyor.

Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin ciro endeksleri

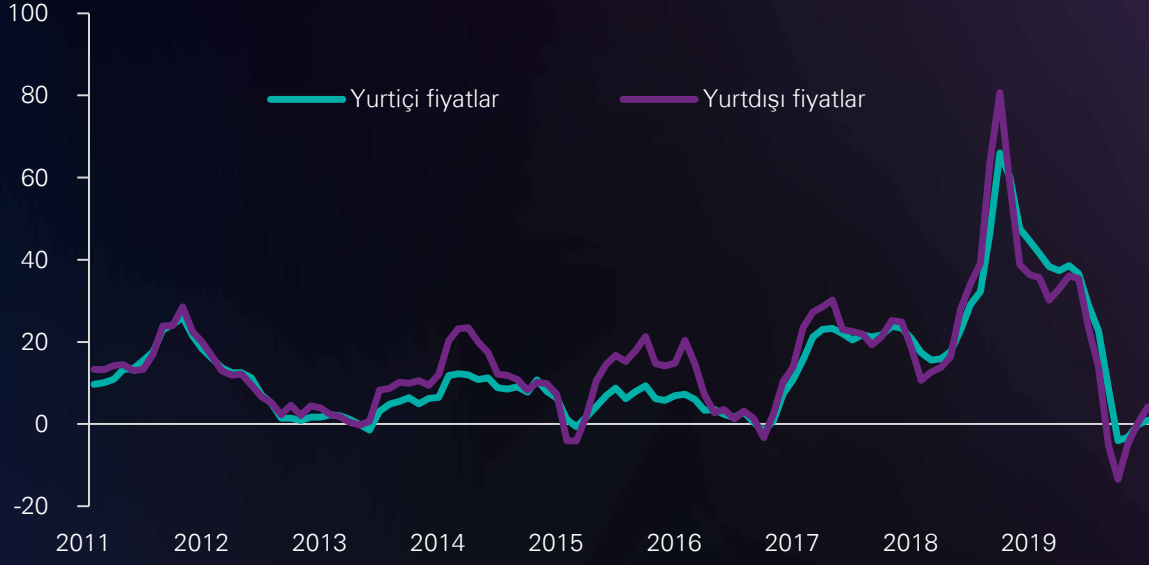

Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin ciro endeksleri (12 aylık ortalamalar - aylık değişim)

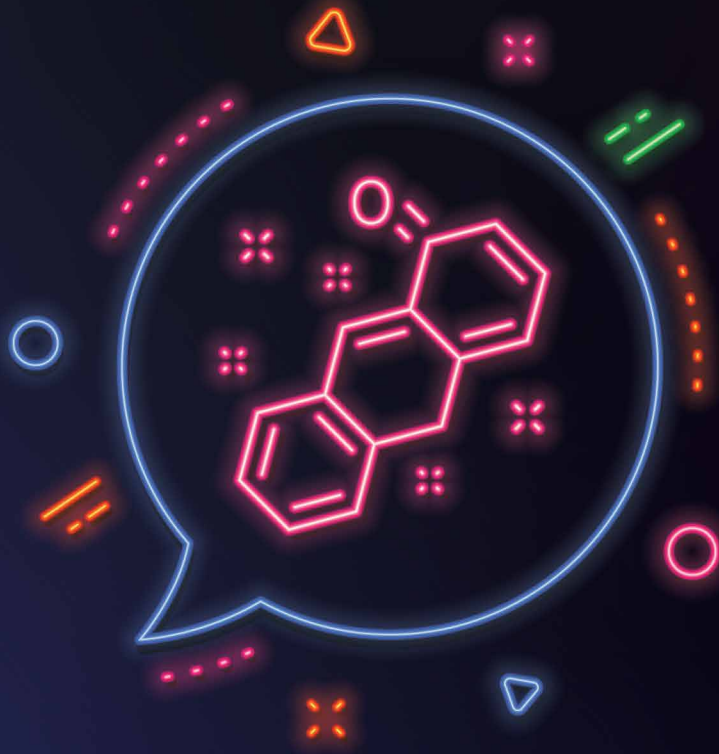

Sektörün üretim maliyetleri, 2018-2019 dönemindeki yüksek enflasyonist baskıya paralel olarak ciddi oranda yükseldi. Bununla birlikte, sektör açısından maliyetlerin zirve yaptığı dönem geride kaldı ve hızlı bir dezenflasyon sürecine girildi. 2018 yılında yaşanan kur şokunun ardından, dışa bağımlılığı yüksek olan sektörün yurtdışı ÜFE'si yıllık %81'e temas etmişti. 2019 yılının ilk yarısında bu şokun etkileri devam ederken seyir %30'larda gerçekleşti. Yılın son çeyreğinde ise baz etkisinin de gücüyle görece normalleşmeler izlendi.

Kimyasalların ve kimyasal ürünleri imalatında yıllık ÜFE

Kaynak: TÜİK

Dış ticaret

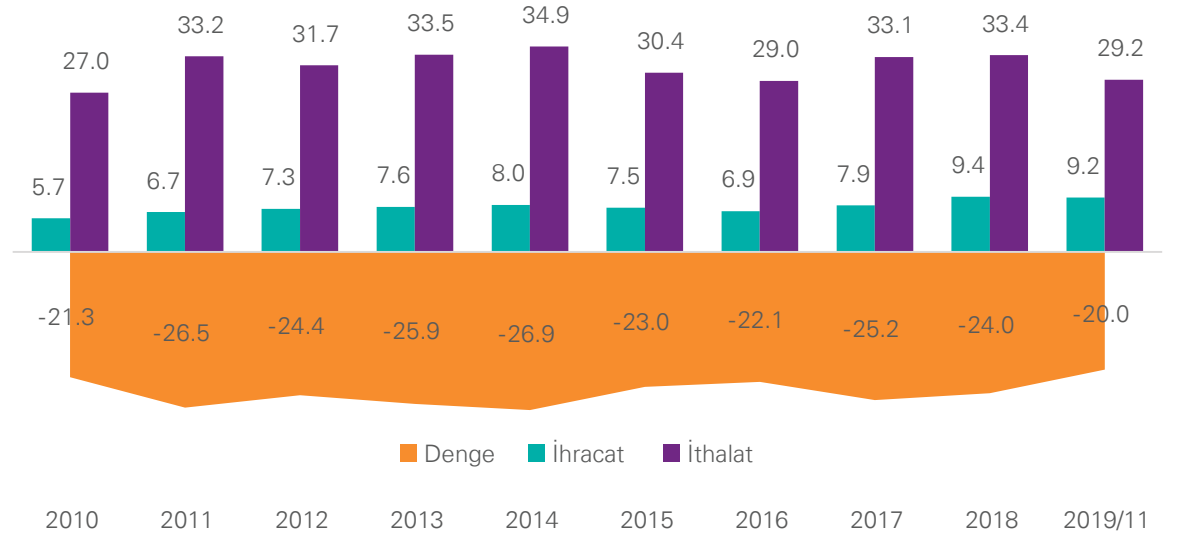
Dışa bağımlılığı yüksek olan sektör, tarihi boyunca dış ticarete açık veriyor. Son dönemde ise, yapılan yatırımlar, düşen reel efektif döviz kuru yani değer kaybeden TL ve görece stabil giden enerji fiyatları bu açığın bir miktar azalmasına olanak verdi.

2007 yılında 4,1 milyar dolar olan sektörün ihracatı, 2009 ve 2016 yılları hariç genel olarak artış eğilimini korudu ve 2019 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla yıllık 9,2 milyar ABD Doları seviyesine ulaştı. Buna karşın ithalatta 2014 yılında görülen 35 milyar ABD Doları tutarındaki zirve seviyenin ardından yeni bir rekor gelmedi.

İthalat tarafında petrol fiyatlarına bağlı olarak dalgalı bir seyir hakimken, ihracatta Türkiye kimya sektörünün rekabetçi gücünün arttığı söylenebilir.

Sektörel dış ticaret dengesi 2019 Kasım ayı itibarıyla 20 milyar ABD Doları tutarında açığa işaret ediyor. Geçtiğimiz beş yıllık ortalama açık ise 24,3 milyar ABD Doları seviyesindeydi.

Kimyasal madde ve ürünler ihracat ve ithalatı (milyar dolar)

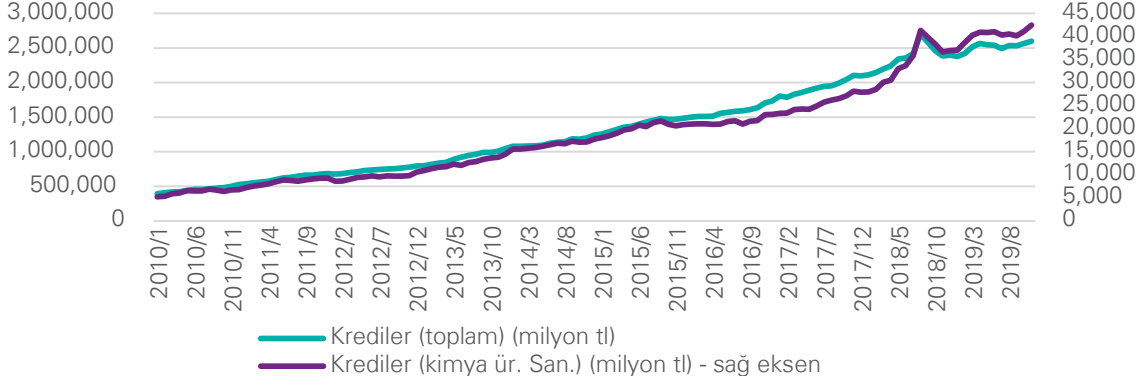

Kaynak: TÜİK

Mali yapı, dış borçlar ve yabancı yatırımlar

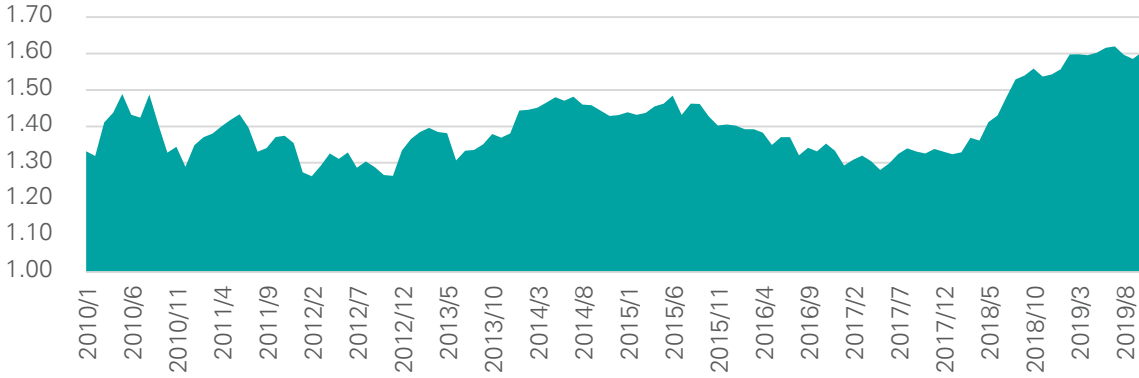
Toplam sanayi içinde yaklaşık %5, GSYH içinde ise yaklaşık %1 paya sahip olan kimyasal ürün sanayinin bankacılık sektörünün kredileri içindeki toplam payı Kasım 2019 itibarıyla 42,5 milyar TL ile yüzde 1,64 seviyesinde.

Krediler

Kaynak: BDDK

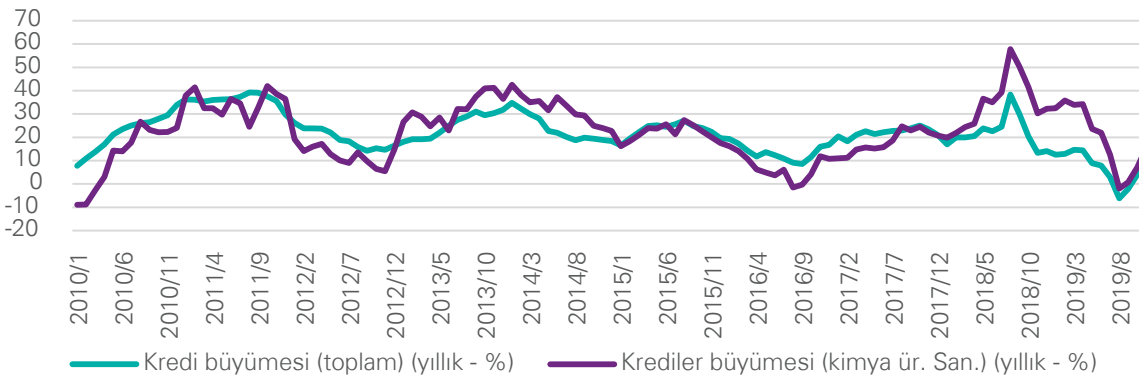
Kimya ürünleri sanayi - krediler içindeki payı (%)

Kaynak: BDDK

Kredi büyümesi bakımından manzara, ülke geneli ile paralellik gösteriyor. Burada ifade edilmesi gereken nokta, 2018 yılında yaşanan kur şoku ile birlikte, bankacılık sektörü kredi büyümesinden fazla büyüyen hacmin, sektörün yabancı para cinsinden borçluluğunun yüksek olduğuna işaret etmesi. Genel trende bakıldığında ise, ekonomik aktivitenin canlanmaya başladığı dönemde, sektörel kredi hacminin de genel trende uyumlu olarak büyüdüğü görülüyor.

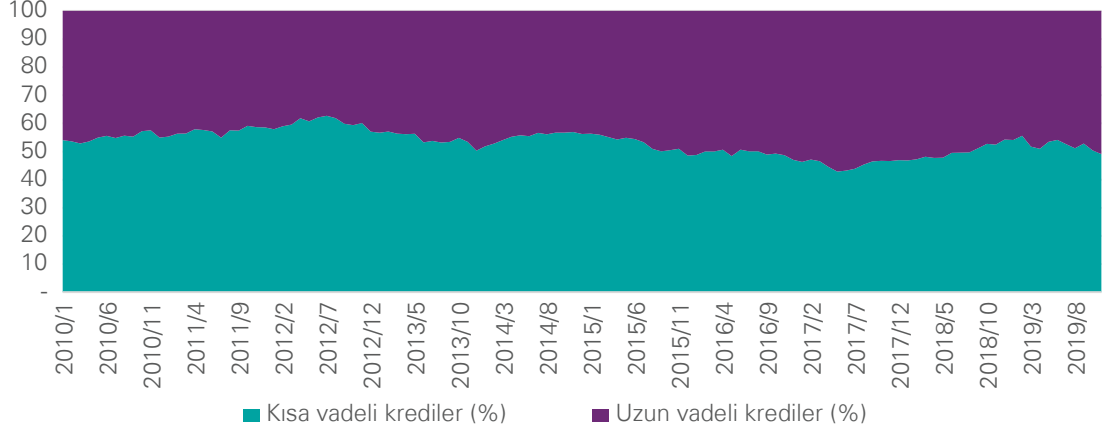
Kredi büyümesi (%)

Kaynak: BDDK

Sektörün yurtiçi bankalardan önemli kayda değer bir kredi kullanımı bulunmamakla birlikte, mevcut kredilerin yarısından fazlası orta ve uzun vadeli kredilerden oluşuyor. 2018 sonrasında artan faizler ve hızla daralan kredi imkanları, gerek yeni kullanımların azalması gerekse de yeni kullanımların ancak kısa vadeli alternatiflerle karşılanabilmesi sebebiyle dengeyi kısa vadeli krediler lehine bozmuştu. 2019'un sonlarına doğru bu denge yeniden orta-uzun vadeli krediler lehine dönmüş durumda.

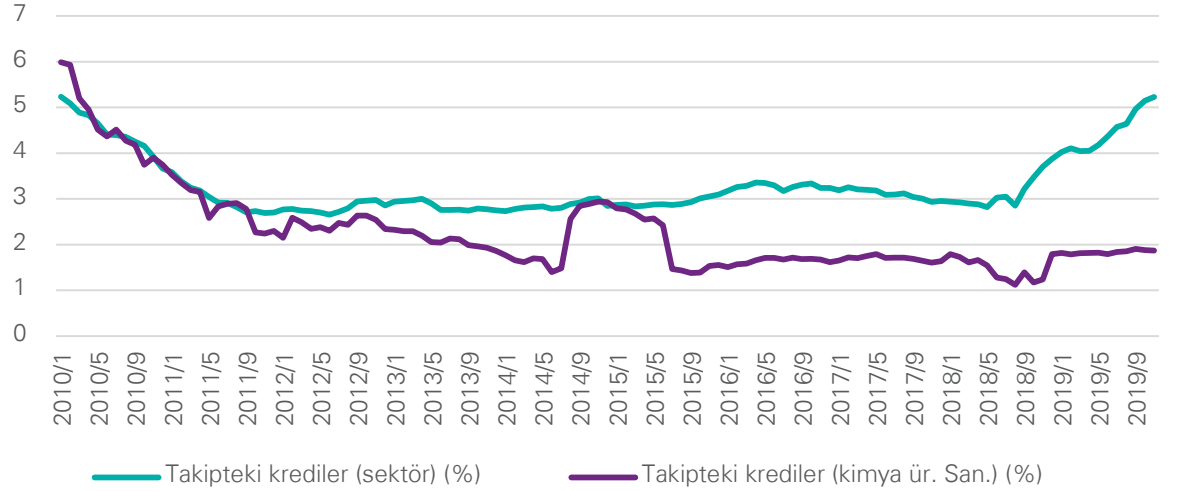
Kredi vade yapısı

Kaynak: BDDK

Sektör, takipteki krediler açısından oldukça iyi bir performans sergilemeye devam ediyor. Bankacılık sektöründe, takipteki alacaklar oranı 2018 yılının son çeyreğinden itibaren hızla artarak %2,85'ten %5,23'e doğru hareketlenirken, bu oran kimya ürünleri sanayine kullanılan krediler için 2019'un Kasım ayı itibarıyla %1,87 seviyesinde.

Takipteki krediler (%)

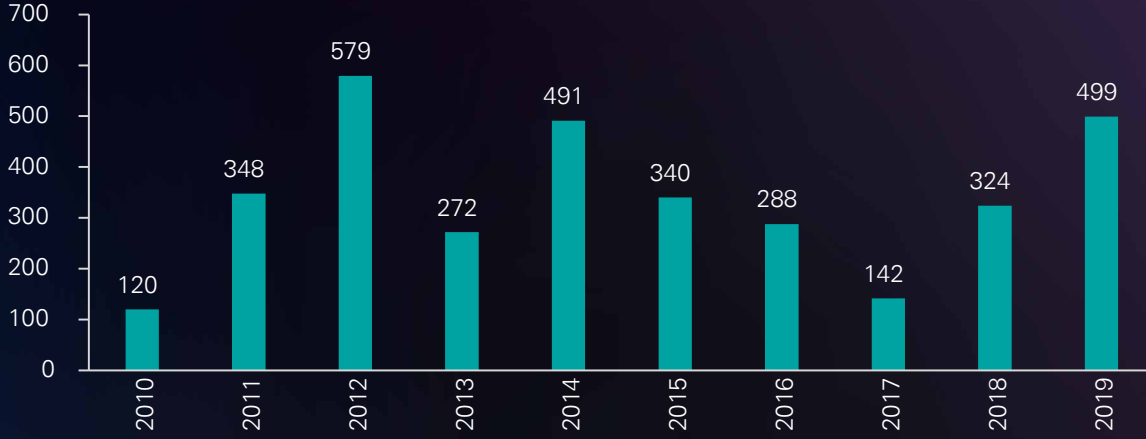

Kaynak: BDDK

10 yılda 3.4 milyar dolar yabancı yatırım geldi

Sektör, borsa yatırımları dışında doğrudan yabancı yatırım çekme konusunda görece kısır olmakla birlikte, son 10 yılda yaklaşık 3,4 milyar ABD Doları tutarında doğrudan yabancı yatırım çekti. 2019 yılında çekilen yaklaşık 500 milyon ABD doları tutarındaki yatırım ise 2012'den bu yana görülen en yüksek rakam olarak kayıtlara geçti.

Kimya ve eczacılık ürünleri imalatı-doğrudan yabancı yatırımlar (milyon dolar)

Kaynak: BDDK

Sektördeki önemli oyuncular

2018 yılı İSO 500 listesinde kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatını yapan 32 şirket bulunuyor. Bu rakam geçtiğimiz yıl 29'du. Bunlar arasında üretimden satış verilerine göre İSO 500 içinde 13. sırada yer alan en büyük firma yüzde 51 hissesi SOCAR'a ait, yüzde 49'u halka açık olan Petkim.

İkinci sırada ise yüzde 100 yerli sermaye yapısına sahip olan Eti Maden yer alırken, üçüncü sırada AKSA Akrilik Kimya bulunuyor.

2018 Sıralaması	2017 Sıralaması	Şirket	Üretimden Satışlar (Net) (Milyar TL)
13	13	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	7.87
27	32	Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü	4.73
41	39	AKSA Akrilik Kimya Sanayii A.Ş.	3.66
47	49	Hayat Kimya Sanayi A.Ş.	3.26
70	63	Toros Tarım San. ve Tic. A.Ş.	2.45
71	77	Soda Sanayii A.Ş.	2.45
77	78	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	2.20
94	121	Indorama Ventures Corlu Pet Sanayi A.Ş.	1.87
106	120	Korteks Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	1.68
130	106	Betek Boya ve Kimya Sanayi A.Ş.	1.47
131	109	Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.	1.47
148	164	İGSAŞ-İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.	1.23
198	171	DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	1.01
206	226	Gübre Fabrikaları T.A.Ş.	0.98
230	196	Bayer Türk Kimya Sanayii Ltd. Şti.	0.88
238	278	Akdeniz Kimya San. ve Tic. A.Ş.	0.84
259	254	Kansai Altan Boya San. ve Tic. A.Ş.	0.80
265	261	Koruma Klor Alkali San. ve Tic. A.Ş.	0.78
266	320	Ak-Kim Kimya San. ve Tic. A.Ş.	0.77
305	-	-	-
307	306	Jotun Boya San. ve Tic. A.Ş.	0.69
310	-	-	-
336	-	Gemlik Gübre Sanayii A.Ş.	0.62
341	362	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Ger. San. ve Tic. A.Ş.	0.61
342	301	Polisan Kansai Boya San. ve Tic. A.Ş.	0.61
403	412	Kimteks Poliüretan San. ve Tic. A.Ş.	0.52
432	457	Sapro Temizlik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	0.48
458	-	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	0.46
462	-	Hektaş Ticaret T.A.Ş.	0.46
467	499	Gizem Seramik Frit ve Glazür San. ve Tic. A.Ş.	0.45
469	-	ABC Deterjan San. ve Tic. A.Ş.	0.45
488	-	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.	0.43

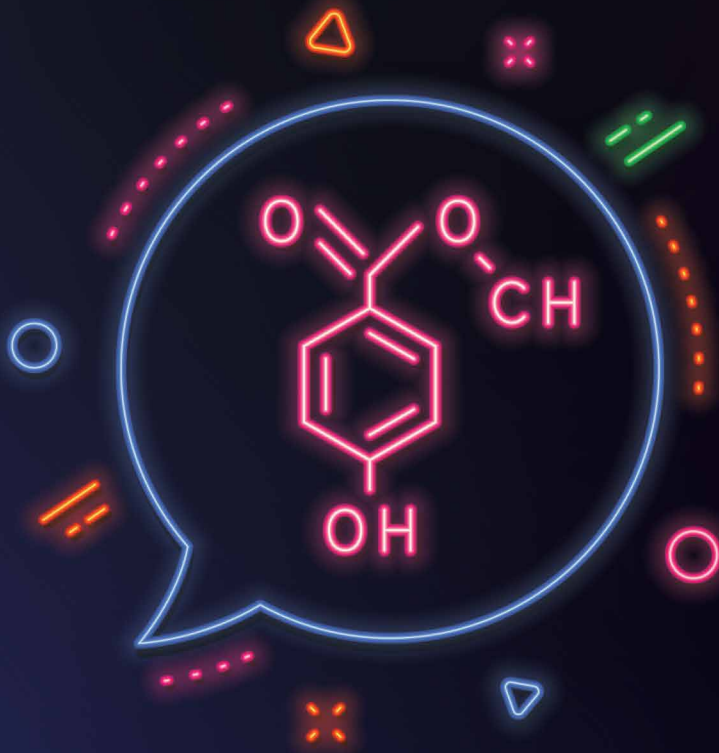
Kaynak: İSO 500

Bununla birlikte, İSO 500 içinde yer almasalar da uzun yıllardır Türkiye'de kimya sektöründe faaliyet gösteren dünya devi firmalar bulunuyor. Bunlar arasında öne çıkanlar ise: BASF, P&G, Henkel, Unilever, 3M, DuPont, Cargill ve Dow.

Türkiye’de petrokimya sahasına önemli yatırımlar devreye alınıyor. Bu noktada Adana Ceyhan, petrokimya üretim havzası olarak planlandı. Rönesans Holding, Cezayir Devleti’nin milli enerji şirketi Sonatrach ortaklığı ile Ceyhan Mega Petrokimya Endüstri Bölgesi’nde 1.2 milyar dolarlık polipropilen üretim tesisi kuruyor.

Adana Ceyhan’da yatırım planlayan grupların arasında Erdemoğlu da bulunuyor. 4 yıl önce Sasa’yı satın alarak petrokimya alanına adım atan grup, Adana Ceyhan’da yukarıda sözünü ettiğimiz endüstri bölgesinde, toplam 12 milyar dolar gibi rekor bir yatırım bedeli olan petrokimya hammadde yatırımı planlıyor. Grup, içinde yabancı sermaye ortaklığının da planlandığı yatırım için 8.5 milyon metrekarelik arazinin tahsis edilmesini bekliyor.

Sasa Polyester’in Adana tesislerindeki yatırım hamlesine de ayrı bir parantez açmak gerekiyor. Polyester ürün alanında faaliyet yürüten Sasa, Erdemoğlu Holding’e geçtikten sonra ardı ardına yatırıma soyundu. Elyaf yatırımı devreye alındı, poy ve tekstüre ile cam şişe cipsi tesisi bu yılın ilk yarısında devreye alınacak. Milyar dolarlık ithalatın önüne geçilecek

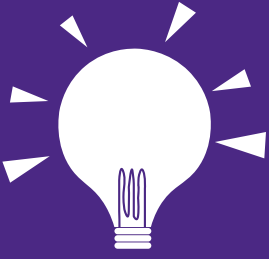
Kimya sektörü durum analizi

Güçlü yönler

- Pek çok sektöre girdi sağladığı için üretim ve pazar çeşitliliğinin yüksek oluşu
- Sektörün yüksek büyüme ve ihracat potansiyeli
- Yabancı yatırımcı ilgisinin artması ve genel trendin yatırımların doğuya kayma yönünde oluşu
- Yerli yatırımcının yatırım iştahı
- Tekstil, halı, otomotiv, ilaç, deterjan gibi ana sektörlerdeki güçlü kapasite

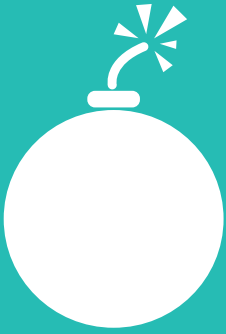
Fırsatlar

- Sektörün küresel çaptaki yüksek büyüme hızı
- Ekonomik aktivitenin yeniden canlanması ile ivmelenen iç pazar büyümesi
- Türkiye'nin konumu kaynaklı lojistik avantajı
- AB standartlarında üretim yapmayan doğulu rakiplere kıyasla daha yüksek kalitede imalat
- Yeni ekonomi programı çerçevesinde ortaya konulan ihracata dayalı büyüme modeli ve kamu desteği

Zayıf yönler

- Hammaddede dışa yüksek bağımlılık
- Yüksek dışa bağımlılık kaynaklı özellikle kur tabanlı kırılganlık
- Yeterli miktarda teknoloji ve know-how birikimi olmaması
- Sektörün parçalı yapısı ve küresel rakiplerin büyüklüğü

Tehditler

- Her geçen gün sıkılaşılan çevresel düzenlemeler
- Ekonomik stabilizasyon sürecinin kırılganlığı ve makroekonomik riskler
- Küresel ticaretteki korumacı tedbirlerin yeniden canlanma ihtimali
- Uzak Doğu'dan gelen yüksek kapasiteye dayalı rekabetçi yönü güçlü küresel rakipler

2020

Projeksiyonu

Makroekonomik trendlerle paralel bir seyir izleme eğiliminde olan ve beslediği çok sayıda sektörden aldığı güçle büyük bir potansiyel barındıran sektör, 2018-2019 yılının ekonomik atmosferi altında kötü bir performans gösterdi. Dışa bağımlı yapısı, kur şoklarına açık bir manzara ortaya koyarken ihracat kabiliyeti ve pek çok sektörden çok daha üstün olan borç ödeme geçmişi bozulmadı.

2020 yılında, ekonomik aktivitenin yeniden canlanacağı ve baz etkisinin de gücüyle imalat ana başlığı altında faaliyet gösteren pek çok sektörün hızlı büyümeler kaydedeceği öngörülüyor. Bu bağlamda sektörün gerek direkt satışları gerekse de ara mal satışlarında son yılların en hızlı büyümesinin görülmesi muhtemel. Zira, TL'nin değer kaybı ile ihracat pazarında edildiği görece güçlü konumu koruması beklenen sektör, iç pazardaki canlanmayı da bu performansının yanına ekleyecektir.

Tekstilde, iplik sanayiinde Polyester iplik kullanımı hızla yaygınlaşıyor. Yanı sıra sağlık gereçlerinden, halı üretimine uzanan geniş bir alanda kullanımı artan polyester ürünlere olan yatırımcı ilgisi de artıyor. Her yıl yüzde 10 büyüyen sektör özellikle makine halısında fiyat avantajı sayesinde payını ciddi oranda yükseltiyor. Bu yıl gerek, tedarik alanında yeni yatırımların devreye girecek olması, kapasiteyi artırırken, polyester sahasına olan yatırımcı ilgisini de devam ettirecek. Yatırım ikliminin özellikle Gaziantep, Kilis, Osmaniye, Adana merkezli yoğunlaşması bekleniyor.

Ertelenen yatırımların düşen faiz ortamı ve geçtiğimiz döneme göre kolaylaşan kredi koşulları içinde hayata geçmesi de beklenen sektörde, makroekonomik stabilizasyon uluslararası yatırımcıların ilgisini de canlandıracaktır. İlaveten ABD ile Çin arasında imzalanan Faz-1 ticaret anlaşması ve Brexit sürecinin netleşmesi gibi konular da küresel ticaret hacmi ile ekonomik aktivitenin akıbeti konularında olumlu gelişmeler. Bu çerçevede, geçtiğimiz yaklaşık bir buçuk yıllık süreçte yaşanan olumsuz görünümün kısa ve orta vadede olumlu olduğunu söylemek mümkün.

Türk kimya sektörünün uzun vadeli görünümü ise oldukça pozitif alanda kalmayı sürdürüyor. Potansiyeli yüksek iç pazar, ihracat kabiliyeti, dışa bağımlılığın azaltılmasına yönelik kamu iradesi gibi değişkenler yatırım ortamını ve dolayısıyla uzun vadeli görünümü destekliyor. Burada, teknoloji transferinin bir an önce yapılarak bilgi birikiminin yerleştirilmesi ise küresel alanda söz sahibi olabilmek için en temel gereksinimlerden biri olarak öne çıkıyor.

Ümit Bilirgen

Enerji ve Doğal Kaynaklar
Sektör Lideri,
Şirket Ortağı
ubilirgen@kpmg.com

Detaylı bilgi için:

KPMG Türkiye
Clients & Markets
tr-fmmarkets@kpmg.com

İstanbul

İş Kuleleri Kule 3 Kat 1-9
34330 Levent İstanbul
T : +90 212 316 6000

Ankara

The Paragon İş Merkezi Kızıllırmak Mah.
Ufuk Üniversitesi Cad. 1445 Sok. No:2
Kat:13 Çukurambar 06550 Ankara
T: +90 312 491 7231

İzmir

Heris Tower, Akdeniz Mah. Şehit Fethi Bey
Cad. No:55 Kat:21 Alsancak 35210 İzmir
T: +90 232 464 2045

kpmg.com.tr

kpmgvergi.com

Bu dokümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Doğru ve zamanında bilgi sağlamak için çalışmamıza rağmen, bilginin alındığı tarihte doğru olduğu veya gelecekte olmaya devam edeceği garantisizdir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative ("KPMG International") bir İsviçre kuruluşudur. KPMG ağına üye olan bağımsız firmalar, KPMG International'a bağlıdır. KPMG International'ın müşterilere sunduğu herhangi bir hizmet yoktur. Hiçbir üye firmanın KPMG International'ı veya başka üye firmayı, aynı şekilde KPMG International'ın da hiç bir üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı ya da bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur. Tüm hakları saklıdır.

© 2020 KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Tüm hakları saklıdır. Türkiye'de basılmıştır.